

ภูมิอากาศจังหวัดนครสวรรค์

ที่ตั้งและอาณาเขต

นครสวรรค์เป็นจังหวัดตอนบนสุดของภาคกลางตั้งอยู่ต้นแม่น้ำเจ้าพระยา ประมาณละติจูด 15.5 ถึง 16.7 องศาเหนือ ลองจิจูด 99.7 ถึง 100.4 องศาตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 9,597.677 ตารางกิโลเมตร และมีอาณาเขตติดต่อกับบริเวณใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดกำแพงเพชรและพิจิตร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดอุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี และลพบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดเพชรบูรณ์และลพบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดตากและอุทัยธานี

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศทั่วไปทางตะวันออกของจังหวัดนครสวรรค์เป็นป่าไม้เบญจพรรณและที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก มีแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่คือ “บึงบอระเพ็ด” เป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญของจังหวัด และยังมีแม่น้ำที่สำคัญหลายสาย ได้แก่ แม่น้ำปิง แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน และแม่น้ำเจ้าพระยาทางตะวันตกมีป่าทึบและภูเขาสลับซับซ้อนกันอาณาเขตระหว่างจังหวัดนครสวรรค์กับอุทัยธานี พื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 28 เมตร

สภาวะอากาศทั่วไป

อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือปกคลุมในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดนครสวรรค์ประสบกับสภาวะหนาวเย็นและแห้ง กับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดปกคลุมในช่วงฤดูฝน ทำให้มีฝนและอากาศชุ่มชื้น

ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของจังหวัดนครสวรรค์ออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งมีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากจังหวัดนครสวรรค์ตั้งอยู่ทางตอนบนสุดของภาคกลางอิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้อากาศหนาวเย็นช้ากว่าสองภาคดังกล่าว แต่ก็จะหนาวเย็นเร็วกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในภาคกลางด้วยกัน โดยเริ่มมีอากาศหนาวเย็นประมาณเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลง คือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน ประกอบกับลมที่พัดปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้เป็นลมฝ่ายใต้ ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคกลาง และภาคเหนือเป็นลำดับในระยะนี้ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดในรอบปีและเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

อุณหภูมิ

จังหวัดนครสวรรค์อยู่บริเวณตอนบนสุดของภาคกลางและมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีป่าไม้มาก และมีภูเขาสลับซับซ้อนทางด้านตะวันตกของจังหวัด จึงมีอุณหภูมิค่อนข้างสูงและอากาศร้อนอบอ้าวมากในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวอากาศค่อนข้างจะหนาวเย็น โดยเฉพาะบริเวณตอนบนของจังหวัดและบริเวณเทือกเขาทางตะวันตกของจังหวัดซึ่งเป็นป่าที่บอบอากาศจะหนาวเย็นมากกว่า อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีอยู่ระหว่าง 25 - 30 องศาเซลเซียส และเคยตรวจวัดอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ 6.1 องศาเซลเซียส ที่อำเภอเมือง เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2498 ส่วนอุณหภูมิสูงที่สุดวัดได้ 43.7 องศาเซลเซียส ที่อำเภอเมือง เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2559

ฝน

ฝนที่ตกในจังหวัดนี้ส่วนใหญ่เป็นฝนที่เกิดจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะเริ่มตกประมาณกลางเดือนพฤษภาคมไปจนถึงเดือนตุลาคม ส่วนมากเป็นฝนที่ตกในตอนบ่ายและค่ำ สำหรับฝนที่เกิดจากพายุดีเปรสชันนั้นมีส่วนน้อยและตกเป็นบริเวณกว้างติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้มีปริมาณมากและอาจเกิดน้ำท่วมได้ ปริมาณฝนรวมตลอดปีประมาณ 1,000 - 1,200 มิลลิเมตร เว้นแต่ทางด้านตะวันตกของจังหวัดบริเวณอำเภอแม่วงก์ที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นป่าที่บอบและเทือกเขาสลับซับซ้อนจึงมีปริมาณฝนรวมตลอดปีมากกว่า 1,200 มิลลิเมตร ปริมาณฝนตลอดปี 1,159.2 มิลลิเมตร และมีฝนตก 114 วัน สำหรับเดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในจังหวัดนี้คือเดือนกันยายน มีปริมาณฝนเฉลี่ย 234.9 มิลลิเมตร และมีฝนตก 18 วัน ปริมาณฝนมากที่สุดในวัน วัดได้ 202.0 มิลลิเมตร ที่สถานีอากาศเกษตรตากฟ้า อำเภอตากฟ้า เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2564

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านเข้าสู่บริเวณจังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันที่อ่อนกำลังลงจากพายุโซนร้อนและความรุนแรงมีไม่มากนัก แต่ส่งผลให้มีฝนตกหนักและเกิดน้ำท่วมบางพื้นที่รวมถึงเกิดความเสียหายต่อสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้ ส่วนตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นไปพายุหมุนเขตร้อนที่มีอิทธิพลต่อจังหวัดนครสวรรค์ส่วนใหญ่เกิดในทะเลจีนใต้และมีบางส่วนเกิดทางมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตกเคลื่อนตัวผ่านประเทศเวียดนามและลาวเข้ามาทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย หากพายุดังกล่าวยังคงมีกำลังแรงอาจเคลื่อนตัวเลยไปถึงภาคเหนือหรือตรงมายังภาคกลางโดยเฉพาะเดือนกันยายนและตุลาคม

จากสถิติในคาบ 72 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494-2565 พบว่ามีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านจังหวัดนครสวรรค์ทั้งหมด 10 ลูก ซึ่งขณะเคลื่อนผ่านมีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชันทั้งหมด โดยเคลื่อนเข้ามาในเดือนสิงหาคม 1 ลูก (2508) เดือนกันยายน 5 ลูก (2502, 2512, 2515, 2521, 2522) เดือนตุลาคม 3 ลูก (2510, 2513, 2533) และเดือนพฤศจิกายน 1 ลูก (2517)

ที่ตั้งสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดนครสวรรค์

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้ได้มาจากผลการตรวจของสถานีอุตุนิยมวิทยานครสวรรค์ (ประมาณละติจูด $15^{\circ} 48'$ เหนือ ลองจิจูด $100^{\circ} 10'$ ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 34 เมตร) และสถานีอุตุนิยมวิทยานครสวรรค์(กลุ่มงานเกษตร)(ประมาณละติจูด $15^{\circ} 03'$ เหนือ ลองจิจูด $100^{\circ} 05'$ ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 86.7 เมตร) ซึ่งได้ทำการตรวจสอบประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ วันละ 8 เวลา คือ 01.00, 04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติภูมิอากาศ ซึ่งสามารถติดต่อขอข้อมูลได้โดยตรงกับสถานีฯ ตามที่อยู่ดังนี้

สถานีอุตุนิยมวิทยานครสวรรค์ ตั้งอยู่ใกล้บริเวณสนามบิน เลขที่ 36/13 หมู่ที่ 1 ต.นครสวรรค์ออก
อ.เมือง จ.นครสวรรค์ 60000 โทร. (056) 255869

สถานีอุตุนิยมวิทยานครสวรรค์(กลุ่มงานเกษตร) ตั้งอยู่ภายในศูนย์วิจัยพืชไร่นานครสวรรค์
ต.สุขสำราญ อ.ตากฟ้า จ.นครสวรรค์ 60190 โทร. (056) 241447

หมายเหตุ - สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2534 – 2563
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2565

ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา

กรมอุตุนิยมวิทยา

มกราคม 2566